

Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser stab

Upprättare Peo Hermansson medicinsk rådgivare

Regeringskansliet

Socialdepartementet

S2020/05223/SOF

s.registrator@regeringskansliet.ses.sof@regeringskansliet.se**Yttrande - Remiss – Reglering av undersköterskeyrket – kompetenskrav och övergångsbestämmelser (Ds 2020:15)****Bakgrund**

Region Gävleborg har givits möjlighet att lämna synpunkter på promemoria gällande ”Reglering av undersköterskeyrket-kompetenskrav och övergångsbestämmelser”.

De förslag som lämnas i promemorian gällande införande av skyddad yrkestitel för undersköterskeyrket, skiljer sig delvis från förslagen i tidigare betänkande ”Stärkt kompetens i vård och omsorg” (SOU 2019:20). Förändringarna är en konsekvens av vård- och omsorgsprogrammet nya utformning, vilket bland annat innebär att fler ämnen kommer att bli obligatoriska och kursinnehållet har därför justerats.

I promemorian föreslås också ändrade övergångsbestämmelser för att säkerställa ett ändamålsenligt införande av reglerna kring skyddad yrkestitel. Detta innebär en tioårig övergångsperiod efter föreslaget ikraftträdande 1/1 2025. Under denna övergångsperiod ska också utbildningar från gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning enligt äldre bestämmelser under vissa förutsättningar bedömas som likvärdiga.

Utöver det föreslås att under en tvåårsperiod efter ikraftträdandet ska också den som varit verksam med yrkestitel undersköterska, med sammanlagd omfattning motsvarande fem års heltid under de senaste tio åren, få bevis om rätt att använda yrkestiteln.

Sammanfattning

Region Gävleborg har tidigare besvarat remiss gällande utredningens betänkande ”Stärkt kompetens i vård och omsorg” (SOH 2019:20) samt på ”Konsekvensbeskrivning avseende förslag förändringar i vissa gymnasieprogram” (Dnr 2018:686).

Aktuellt förslag harmoniserar väl med Region Gävleborgs tidigare synpunkter och framtida kursinnehåll stämmer väl in med regionens kompetenskrav för undersköterskor.

Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen

Region Gävleborg stödjer förslag till ny paragraf i patientsäkerhetslagen, då detta är en förutsättning för att uppnå syftet med en skyddad yrkestitel. Det samma gäller föreslagen tidsplan och övergångsbestämmelser, som utifrån förslaget ger goda förutsättningar att förbereda verksamheter på kommande förändringar gällande exempelvis verksamhetsförlagd utbildning.

Region Gävleborg ser också att detta ger möjlighet att tillvarata nuvarande kompetens inom undersköterskeområdet på ett bra sätt.

Övervägande och förslag

Aktuellt förslag harmoniserar väl med Region Gävleborgs tidigare synpunkter, framförallt gällande att viss utbildning ska krävas för att kunna erhålla bevis om skyddad yrkestitel och genom detta arbete som undersköterska. Angivna programgemensamma ämnen stämmer väl in med regionens kompetenskrav för undersköterskor.

Den förlängning av övergångsperioden som nu föreslås upplever Region Gävleborg som väldigt lång men regionen stödjer argumenten för densamma och bedömer ändå att detta ger oss goda förutsättningar att tillvarata nuvarande kompetens inom undersköterskeområdet.

Region Gävleborg ställer sig fortsatt positiv till att validering av yrkesverksamma undersköterskor sker inom ramen för vuxenutbildningen och utifrån de nationella riktlinjer som finns utarbetade inom Vård och Omsorgs-College. Det är av största vikt att validering genomförs av såväl kunskaper i det svenska språket som kunskaper inom gymnasieskolans nationella kurser inom Vård- och omsorgsprogrammet.

Region Gävleborg stödjer också förslaget att en validering kan leda fram till behov av kompletterande utbildning, i syfte att studenten ska uppnå fullständiga krav och genom det möjlighet att ansöka om skyddad yrkestitel. Det innebär att kompletterade utbildningsmöjligheter efter validering ska kunna erbjudas vid vuxenutbildningarna, vilket också redan sker inom Region Gävleborg.

Regionen ställer sig dock mycket frågande till att det i promemorian beskrivs som att det i nuläget inte råder någon brist på vård- och omsorgslärare. Detta stämmer inte med den situation som råder inom Region Gävleborg.

Region Gävleborg ser också en brist i utredningen genom att inte behovet av studie- och yrkesvägledning tydliggörs. Dessa funktioner är avgörande i valideringsprocessen inom vuxenutbildningen för kartläggning av individens tidigare reella kompetens.

Ikraftträdande

Region Gävleborg är positiv till föreslagen tidsplan som ger goda förutsättningar att förbereda verksamheter på kommande förändringar gällande exempelvis verksamhetsförlagd utbildning.

Övergångsbestämmelser

Region Gävleborg stödjer föreslaget gällande övergångsbestämmelser, som utifrån promemorian ger goda förutsättningar att anpassa verksamheter utifrån de nya villkoren. Det ger också möjlighet att tillvarata nuvarande kompetens inom undersköterskeområdet på ett bra sätt.

Konsekvenser

Region Gävleborg ställer sig tveksam till att promemorian bygger sina beräkningar på att antal, åldersstruktur och anställningsform för undersköterskor, kommer att vara desamma under hela den tioåriga övergångsperioden. Regionen anser att hänsyn bör tas till en framtida förändrad hälso-och sjukvårdsstruktur med stort fokus på God och Nära vård samt digitala vårdmöten.

Johan Kaarme
Tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör